

עין משפט
גו נר מצוה

טרף בקלפי פרק רביעי יומא

מסורת הש"ס

מד ר' מ"י פ"ג מ"ג
מתוך הלכה ב'
מה ב' ש' ל' ה' ו'
ל' ד' הלכה ב'
מ' ג' ש' פ"ג ה' י':

תורה אור השלם

ו. ולש הבין מור בר
שכנסו בד' י"בש על
בשרו והרים את הדין
אשר תאכל האש את
העלה על המזבח ויקרא ו' ג'
ו' וקרא על המזבח
זרקו בו לא תבנה ובער
ג'ה' הבין ענין בבקר
בבקר וקרא עליה העלה
הקטיר עליה חלבי
השלים ויקרא ו' ה'
אש תמיד תוקד על
המזבח לא תבנה.
ויקרא ו' ו'
הקטיר עליו ארון
ונתן שמות בבקר בבקר
והקטיר את הנדר
קטורתו שמת לו'
תנו קוד אש ושמנו
ליהן טהור לפני ה'
ויקרא והיה האיש אשר
ב' כח' ו' הוא הקטיר רב
ל'כ' מ'ג' ל'.

סודרן על גבי כבש או על גבי סובב. אבל על גבי יסוד לא
דאי' היה נפסל בגינה אם ירד אבל סובב שהוא ממני
המוצה ולמעלה הרי הוא כמזבח ואין ליה מועלת בראשו של
מוצה וכן כבש ריב"א ועוד אפשר דאיסור יש להורידו מן המזבח
אבל כשסודרן על הסובב והכבש לא
מיקרי ירידה:

נאמרה אש כבשורה. י"ל
דכתיב גבי קרח אשה
ואהרן אש מחמתו ומנו כהן אש
ושימו עיניהן קטורת:

תמיד שאמרתו ד' לא תהא א"א
ע"י טובה החיצון. מינה
ל' א"כ יבטעי לה מערכה כפני
עלמה כ' היכי דמלכיתין מערכה
לקטורת כפני עלמה וא"כ נפיש להו
מערכות וי"ל כיון דלא היה לר' ליקח
שום גמלים למזבח אלא להדליק
הפחיות בעלמא לא מסתבר שיעשו
כשכיל זה מערכה ולא מסקן הכמו
אלא להכמיס ומה י"ל מדמכחי תמיד
ש"מ שמדליקין אומה מזה הדולקת
תמיד והיינו ממערכה גדולה דאי
ענדין לה מערכה כפני עלמה מאי
אינטרין שמהל דולקת תמיד:

הו"י אומר זה טובה החיצון. ואין
להקשות א"כ מאי אינטרין קרא
לקטורת היכל שלוקחין לה גמלים
מוזבח החיצון נגמר מקטורת דלפני
ולפניו ד"ל דאינטרין לאשמועינן
דעשין לה מערכה כפני עלמה דאי
הוה נגמירין מהכא ה"ל גייה"כ סגי
כחדא מערכה לקטורת היכל ודלפני
ולפניו אי נמי מהכא לא מנינו למילף
דשמי קטורת דכל יומא כיון דמקטירין
אומה על מוזבח הפנימי יעשו לה
מערכה כמו כן על מוזבח הפנימי
קמ"ל: הוה אמינא דוקא טאפני
ה'. הקשה ר"י מאי שנא דהכא
אמרינן לפני ה' כנגד הפתח כמערכה
וכן כנגד מערכה פרק שני הלכות
(מנחות דף ט"ז.) וגבי תוספה פרק כל
המנחות ב'אומה מזה (שם דף ט"ז.)

רבינו הגנאל

ור' עבדי המזבח. עד
יסוד המערה גדולה.
ז' חור על מחוץ עליה.
ז' נאמר אשר תאכל האש
ע' העולה על המזבח.
ז' אומר מחוץ על גבי
מערכה כשמתה. ור'
ז' א"י האי קרא אש
ז' אכל האש. מפי' לה
ז' דאמר קטורת. ר' חנניא רב
ז' נ"א בר מנימו' דב'י
ז' אלוהו בן יעקב אשר
ז' אכל האש את העולה על
המזבח. עיכולי מילה אתה
ז' חור על המזבח וז' אתה
ז' חור עיכולי קטורת. ור'
ז' דאמר קטורת שפעת
ז' נזבח הקטרת אפילו
ז' ש"ן שבתן א"ש מחוץ
ז' חור על גבי המזבח.
ז' א"ל עלטא מיתה שוין
ז' נאסיפין כיום הכסופים
ז' נרמק מיתה על כל
ז' א"י אלוהו. ור' חנניא
ז' האש. היה לו לכתוב
ז' ולשה כתב והאש.
ז' א"ל לומר שמוסיפין כיום
ז' פורים מערכת אש
ז' ארות. הנה דרשנו הני
ז' א"י אש המזבח חוקי
ז' והאש על המזבח
ז' ה' קרא אחרת
ז' א' תמיד תוקד על המזבח
ז' ל' תכבה למאי אתא.
ז' ת' דנאמ' אש המזבח
ז' ת' ק' בו ליב על מערכת
ז' ש' ה' על קטרת שתייה
ז' כ' טובה החיצון. אש
ז' מ' ה' שנאמר ולקח מלא
ז' חתה חלילי אש. ומזבחה
ז' ז' יב' בה להעלות נר
ז' ת' ו' והיא הדולקת נרות

אשר תאכל אש העולה. אם אינו ענין לתחילתה דהא כתיב (ה' העולה
על מזבחה תנהו לענין סופה: עיכולי עולה. פוקעין שפיקו מעל
האש וקרי ביה אשר תאכל את העולה על המזבח: אש תמיד תוקד
למאי אש. כיון דדרשת כל מוקדות דענינא: שלא תהא אלא על
מוצה החיצון. דהאי קרא כמזבח
העולה כתיב: אש מחספה ומזבחה.
אש דיהי"כ דלפני ולפניו ואש דמזבחה
דהדלקת נרות דכל יומא מניין שמהל
יעלמ' מעל המזבח החיצון: הכי
גרסינן נאמר כאן אש כקטורת.
כתיב (ד' יקטירנה ואין הקטרה בלא
למאי: מה להלן כסמך לו. כמזבח
החיצון הסמוך לפניו שעליו הקטורת
נקטר אף מחספה ומזבחה נועל מן
הסמוך לו והוא מוזבח הפנימי הסמוך
למזבחה ולפני לפניו: אש תמיד.
אש שאמרנו לך זה תמיד והוא של
מזבחה שנאמר בה (ה' להעלות נר תמיד:
נאמר אש כקטורת. של כל יום: ולקח
מלא מחספה מעל המזבח. ויקרא ט"ו)

שסודרן על גבי מזבח ואם אין מחוץ
שסודרן על הכבש או ע"ג סובב עד שיעשה
מערכה גדולה וסודרן ת"ל 'אשר תאכל
האש את העולה על המזבח ור' מאיר עיכולי
עולה אתה מחויר 'ואי אתה מחויר עיכולי
קטורת דתני (ו' חנניא בר מנימו' בדב"ר'
אליעזר בן יעקב אשר תאכל האש את העולה
על המזבח עיכולי עולה אתה מחויר ואי
אתה מחויר עיכולי קטורת דכולי עלמא
מיהת מוסיפין בו ביום אית להו מנא להו
נפקא להו ז' מיהאש ואפילו למאן דלא דריש
ו'א"ו ו'א"ו ה"א דריש אש תמיד למאי אתא
מבעי ליה לכרתניא (א' י'אש תמיד תוקד על
המוזבח לא תבנה ל'ימוד על מערכה שניה
של קטורת * שלא תהא אלא על המזבח
החיצון אש מחתה ומזבחה מניין ודין הוא
נאמרה 'אש כקטורת ונאמרה 'אש כמזבחה
ומזבחה מה להלן על מוזבח החיצון אף כאן
על המזבח החיצון או כלך לדרך זו נאמרה
אש כקטורת ונאמרה אש כמזבחה ומזבחה
מה להלן בסמוך לו אף מחתה ומזבחה

בסמוך לו ת"ל אש תמיד תוקד על המזבח לא תבנה 'אש תמיד
לך לא תהא אלא בראשו של מוזבח החיצון למדנו אש למזבחה
למזבחה מניין ודין הוא נאמרה אש כמזבחה ונאמרה אש כמזבחה
להלן על גבי מוזבח החיצון אף כאן על מוזבח החיצון או כלך לדרך זו
נאמרה אש כקטורת ונאמרה אש כמזבחה מה להלן בסמוך לו אף כאן
בסמוך לו תלמוד לומר * ולקח מלא המזבח גחלי אש מעל המזבח מלפני
ה' איהו מוזבח שמקצתו לפני ה' ואין כולו לפני ה' ה' הוי אומר זה מוזבח
החיצון ואיצטרך למיכתב מעל המזבח ואיצטרך למיכתב מלפני ה'
דאי כתב רחמנא מעל המזבח הוה אמינא מאי מוזבח מוזבח פנימי כתב
רחמנא מלפני ה' ואי כתב רחמנא מלפני ה' הוה אמינא דוקא מלפני ה'
אבל

גליון הש"ס
נבאר ש"א יומא א"א
על המזבח החיצון. עין
לפני דף ג' ע"א תוס' ד"ה
מלל:
הגהות הגר"א
[א] נבאר לדמיה. א"א
תמיד תוקד על המזבח ולא
הכנסה תמיד וז"ב ואש
המזבח תוקד לו וז"ב
מזבחה כתיב ומ"ש לעיל
עמוד א' ודקד' ב' ל':
מוסף רש"י
אשר תאכל האש.
קרא תמיד חור קרח מהאי
מחש' תאכל האש הוא
אלא לרשע אשר תאכל
האש ותפקעו העולה מעל
המזבח חור והכלל של
המזבח ונב"ש פ"ג קרי
כ"ה טעמל' (מנחות כ"ג.)
תוס' ישנים
דרשין מנין כהן כתיב
וא"ת ל' כי יהיה אשתי
אצטרך חור קרח מהאי
קרא דיתנו תפוק כלה
מילתא דכתיב ביה העל
ולאשו של מוזבח וי"ל בעל
המוזבח דהאי קרא אש
לרשע לחיותי: (ל' רובין
ו"ו ל' דרש' ספר' ש"י
יהיה וז"ב יוס' ור' חני
שמקין דרבי יהודה דרש'
ו"ו בעלמא והכל לא דרש'
לה פ"י כשתיירין ומעדין
ונמתייהו:
א"ל ע"י ל"א.

רבינו הגנאל

בצפון שפוקן מן המזבח
וכבר פירשוהו ש"ן
בפרק אבר' להם הפסוקה.
אן כן סתמה ימורה ולא
היהה אש אלא ממוזבח
הזהב הסמוך להם. לך
בא זה אש תמיד תוקד
על המזבח. ללמ' כי האש
שבתמי' לך תמיד. והיא
אש של מזבחה כדכתיב
להעלות נר תמיד. לא
תהא אלא ממוזבח החיצון.
למדנו אש למזבחה דכתיב
הכא אש תמיד. ובמזבחה
כתיב להעלות נר תמיד.
אש שבתה מניין. ולא
אשכחן בה טעם אלא
מנוטה. שנאמר ולקח מלא
המזבח חלילי אש מעל
המזבח מלפני ה' ודייקין
מדכתיב לפני ה' שמקין
מינה דבעין אש פסוקה.
שאין כולו לפני ה'.
ואמרינן איהו מוזבח שאין
כולו לפני ה'. הוי אומר זה
מוזבח החיצון. אבל מוזבח
הפנימי כולו לפני ה' הוא.

אשר תאכל האש.
קרא תמיד חור קרח מהאי
מחש' תאכל האש הוא
אלא לרשע אשר תאכל
האש ותפקעו העולה מעל
המזבח חור והכלל של
המזבח ונב"ש פ"ג קרי
כ"ה טעמל' (מנחות כ"ג.)
תוס' ישנים
דרשין מנין כהן כתיב
וא"ת ל' כי יהיה אשתי
אצטרך חור קרח מהאי
קרא דיתנו תפוק כלה
מילתא דכתיב ביה העל
ולאשו של מוזבח וי"ל בעל
המוזבח דהאי קרא אש
לרשע לחיותי: (ל' רובין
ו"ו ל' דרש' ספר' ש"י
יהיה וז"ב יוס' ור' חני
שמקין דרבי יהודה דרש'
ו"ו בעלמא והכל לא דרש'
לה פ"י כשתיירין ומעדין
ונמתייהו:
א"ל ע"י ל"א.

רבינו הגנאל

בצפון שפוקן מן המזבח
וכבר פירשוהו ש"ן
בפרק אבר' להם הפסוקה.
אן כן סתמה ימורה ולא
היהה אש אלא ממוזבח
הזהב הסמוך להם. לך
בא זה אש תמיד תוקד
על המזבח. ללמ' כי האש
שבתמי' לך תמיד. והיא
אש של מזבחה כדכתיב
להעלות נר תמיד. לא
תהא אלא ממוזבח החיצון.
למדנו אש למזבחה דכתיב
הכא אש תמיד. ובמזבחה
כתיב להעלות נר תמיד.
אש שבתה מניין. ולא
אשכחן בה טעם אלא
מנוטה. שנאמר ולקח מלא
המזבח חלילי אש מעל
המזבח מלפני ה' ודייקין
מדכתיב לפני ה' שמקין
מינה דבעין אש פסוקה.
שאין כולו לפני ה'.
ואמרינן איהו מוזבח שאין
כולו לפני ה'. הוי אומר זה
מוזבח החיצון. אבל מוזבח
הפנימי כולו לפני ה' הוא.

נאמר י"א אל המזבח אשר לפני ה' זה מוזבח הזהב. לפי שהמוזבח החיצון יש בו ל"ב. ופתח החיובל אינו רחב אלא
י' אמה ומה שהוא כנגד הפתח הוא לפני ה' ורשאו לאו. וכבר אמרו מוזבח ממוצע באמצע עמודה. והו' רב' ברור הוא.
ובענין זהו פסוקה תחלת פרק היה כתיב מנחתה בכיפה סעירית. ואצטרך למיכתב מלפני ה' למעט מוזבח הפנימי
שעליו כולו לפני ה'. ואצטרך למיכתב מעל המזבח לרבות כל הגמלים שבמוזבח. ואפי' אותם שבסודרין שאינן כמזבחים
שהוא כולו לפני ה'. ואצטרך למיכתב מעל המזבח לרבות כל הגמלים שבמוזבח. ואפי' אותם שבסודרין שאינן כמזבחים
כנגד פתח החיובל שהוא לפני ה'.